

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Maguru a sudcov JUDr. Sone Mesiarkinovej a JUDr. Ladislava Górásza, v právnej vedci dedičov po pôvodnom navrhovateľovi **A. Š.**, naposledy bývajúcemu v B., **Doc. Ing. Š. Š. CSc.**, bývajúceho v B., **Ing. A. U.**, bývajúcej v M. a **Ing. J. Š.**, bývajúceho v B., zastúpených v dovolacom konaní JUDr. E. L., advokátkou v B., proti odporcovi **J. M.**, bývajúcemu v B., **o zaplatenie 480 000 Sk istiny s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde v Brezne pod sp.zn. 5 C 283/2004, o dovolaní dedičov proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. mája 2007, sp.zn. 14 Co 89/07, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. mája 2007, sp.zn. 14 Co 89/07 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Brezne uznesením zo dňa 20. februára 2007 č.k. 5 C 283/2004-45 nepriznal navrhovateľovi náhradu trov konania. Uviedol, že v danej veci existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré odôvodňujú aplikáciu § 150 O.s.p. Za takéto považoval postoj oboch účastníkov v konaní, ale aj v konaniach, ktoré predchádzali súdnemu konaniu, ktoré bolo zastavené po tom, ako zobral navrhovateľ späť svoj návrh z dôvodu, že po podaní návrhu odporca zaplatil sumu 301 178 Sk.

Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie navrhovateľa uznesením zo dňa 28. mája 2007, sp.zn. 14 Co 89/07 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne v zmysle § 219 O.s.p. potvrdil. Rozhodol, že odporca nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Po zvážení konkrétnych okolností prípadu a sociálnej situácie odporcu mal za to, že sú dané dôvody osobitného zreteľa, po zvážení ktorých súd aplikáciou § 150 O.s.p. nepriznal procesne úspešnému účastníkovi náhradu trov prvostupňového konania. Považoval za spravodlivé, aby si každá zo sporných strán hradila trovy, ktoré jej v konaní vznikli.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podali dňa 29. júna 2007 dovolanie dedičia pôvodného navrhovateľa, ktorí ho žiadali zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodili z ustanovenia § 241 ods. 2 písm.a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm.b/ O.s.p., pretože v konaní ako navrhovateľ vystupoval účastník, ktorý dňa X. zomrel a preto týmto dňom stratil spôsobilosť byť účastníkom konania. Dedičské rozhodnutie po nebohom pôvodnom navrhovateľovi pripojili do spisu k procesnému podaniu zo dňa 31.5.2007.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) prejednal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), rozhodnutie odvolacieho súdu preskúmal nad rámec vyplývajúci z prvej vety § 242 ods. 1 O.s.p., lebo z úradnej povinnosti prihliadol na vadu konania spočívajúcu v tom, že v konaní vystupoval účastník, ktorý stratil spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 237 písm.b/ O.s.p.) a dospel k záveru, že uznesenie odvolacieho súdu treba zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Z ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. v znení do 1. júla 2007 (ďalej len O.s.p.), podľa ktorého je s poukazom na ustanovenie § 372o, zák.č. 273/2007 Z.z. potrebné vec právne posúdiť, vyplýva, že dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 237 písm.b/ O.s.p.).

Podľa § 103 O.s.p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Uvedené zákonné ustanovenie ukladá súdu povinnosť v každom štádiu konania prihliadnuť na to, či sú splnené zákonom stanovené podmienky (procesné podmienky konania), aby súdne konanie mohlo prebehnúť a súd mohol vydať rozhodnutie. Medzi základné procesné podmienky (okrem iných), ktoré má súd povinnosť si všímať aj bez návrhu po celý čas konania, je splnenie podmienok civilno-procesnej subjektivity, t.j. spôsobilosti byť účastníkom konania. Spôsobilosť byť účastníkom konania znamená mať procesné práva a povinnosti, ktoré zákon účastníkovi priznáva, resp. ukladá. Jej predpokladom je hmotno-právna subjektivita vo význame spôsobilosti mať práva a povinnosti podľa hmotného práva. Hmotno-právna spôsobilosť mať práva a povinnosti vzniká u fyzických osôb narodením (prípadne počatím, ak sa dieťa narodí živé) a zaniká smrťou fyzickej osoby, prípadne jej vyhlásením za mŕtveho.

Z obsahu spisu vyplýva, že pôvodný navrhovateľ A. Š. zomrel dňa X., t.j. po rozhodnutí súdu prvého stupňa. Napriek tejto skutočnosti odvolací súd vec prejednal s týmto účastníkom a dňa 28. mája 2007 vo veci rozhodol. Jeho rozhodnutie je preto z dôvodu nedostatku podmienky konania zmätočné a ako také ho treba zrušiť.

Ak po začatí súdneho konania účastník stratí spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 19 O.s.p.) postup súdu upravuje ustanovenie § 107 O.s.p. Je vecou súdu, aby podľa povahy veci posúdil, či smrť účastníka bráni ďalšiemu pokračovaniu v konaní, alebo či v ňom možno pokračovať s právnyimi nástupcami zomrelého účastníka konania. Keďže v predmetnej veci ide o majetkovú vec, strata spôsobilosti byť účastníkom konania nebráni pokračovaniu v konaní. Súd je povinný zistiť, na koho prešli po zomrelom účastníkovi konania práva a povinnosti, o ktoré v konaní išlo. Procesnými nástupcami zomrelého účastníka sa stávajú jeho dedičia.

Keďže v odvolacom konaní vystupoval ako účastník konania A. Š., ktorý už spôsobilosť byť účastníkom konania nemal, rozhodnutie odvolacieho súdu trpí procesnou vadou podľa § 237 písm.b/ O.s.p., pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou chybou, nemôže byť považované za správne. Skutkové a na ne nadväzujúce právne závery

odvolacieho súdu sú preto zatiaľ predčasné a dovolaciemu súdu neprislúcha v súčasnom štádiu konania oprávnenie na ich hodnotenie.

Z uvedených dôvodov preto Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zrušil a vec mu v zmysle odseku 2 tohto ustanovenia vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znovu o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 20. marca 2008

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia :